

Indhold

Euro: Købekraften bevares 1

Til trods for styrkelsen af den amerikanske dollar i forhold til euroen, britiske pund og danske og svenske kroner har udhulingen af købekraften for de amerikanske forbrugere år for år været højere end for forbrugerne i euro-området.

Holdningen 3

Et ja til euroen den 28. september er et ja til bedre velfærd og øget beskæftigelse og solidaritet.

Af LO's formand Hans Jensen.

EU-charter piller ikke ved aftalemodellen 4

EU's charter for grundlæggende borgerrettigheder rører ikke ved magtforholdet mellem medlemslandene og Bruxelles og sikrer samtidig den danske aftalemodel.

Fleksjobbere skal i a-kasse 5

Fleksjobbere skal bevare tilknytningen til dagpengesystemet, hvis man vil gøre sig håb om at den kommende reform af førtidspensionssystemet skal blive en succes. Det viser sommerens folkehøring om det rummelige arbejdsmarked.

Udspil 21. september 2000

Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308,
www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Henrik Rasch, Susse Maria Holst, Dorte Monggaard, Erik Harr og Michael Bræmer. Layout og illustration: LO.
Mangfoldiggørelse ikke tilladt uden tilladelse fra LO. ISSN-nr.: 1397-9930

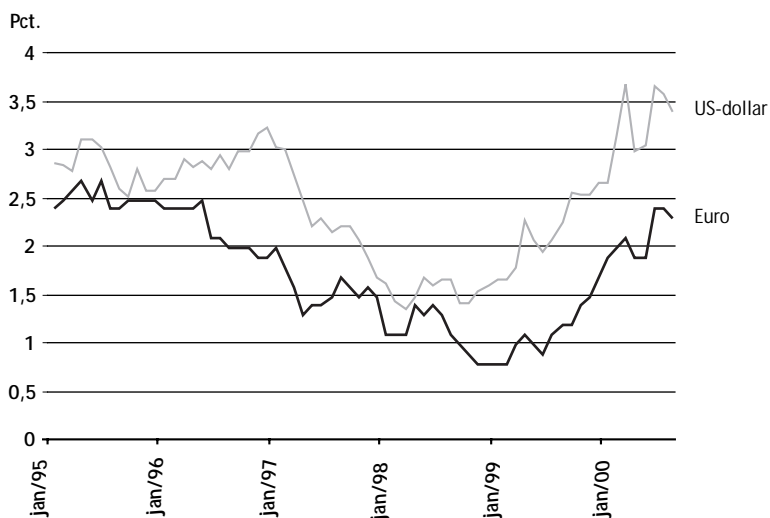
Fælles valuta

Købekraften bedst bevaret i euro-området

Til trods for styrkelsen af den amerikanske dollar i forhold til en lang række valutaer – herunder britiske pund, svenske kroner og euroen – siden 1995, så har udhulingen af købekraften for de amerikanske forbrugere år for år været højere end for forbrugerne i euro-området. Sammenlignet med den amerikanske dollar er euroen således en stærk valuta.

Euroen – og dens forgænger den tyske mark – og den amerikanske dollar har svinget op og ned over for hinanden i årtier. Således også de seneste 20 år. Det seneste sving nedad i kursen mellem euro og dollar, der begyndte i 1995, er således ikke på nogen måde hverken usædvanligt eller overvældende stort. Kursen er ej heller historisk lav. F.eks. var kursen i hele perioden 1981-1985 lavere end i dag.

Inflationen i euro-området og USA, årsvækstrate i pct.

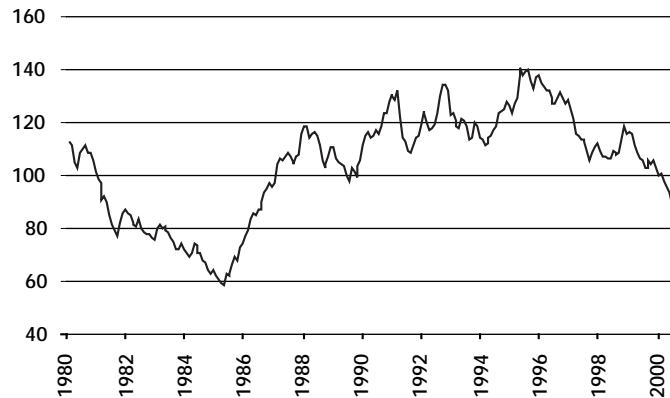
Kilde: Bureau of Labor Statistics, Den Europæiske Centralbank samt egne beregninger.

Det seneste fald i kursen mellem euro og dollar har dog betydet, at en lang række medier og kommentatorer er begyndt at kalde euroen for en "svag valuta". Denne nye opfattelse af begreberne "stærk" og "svag" valuta må stå for de pågældendes egen regning. Endnu mere bemærkelsesværdigt er det, at man har placeret ansvaret for den faldende eurokurs hos Den Europæiske Centralbank.

For det første måles en valutakurs styrke ikke på kursen i forhold til den amerikanske dollar – eller den cubanske peso for den sags skyld. En valutas styrke måles på dens evne til at bevare købekraften. Hvis en valuta er stærk, så er det, fordi den er i stand til at holde lav og stabil inflation. For det andet må det konstateres, at Den Europæiske Cen-

Euro-kursen over for US-dollar

USD/EUR

Note: Månedsgennemsnit - før 1999 er der tale om beregnede værdier.

Kilde: WEFA.

tralbank slet ikke skal tage sig af euro-kursen, medmindre lande i valutasamarbejdet ERM-II (Danmark og Grækenland) kommer ud på udsvingsgrænserne. Endelig virker det besynderligt, at man ønsker en voksende kurs på euro i forhold til f.eks. den amerikanske dollar på et tidspunkt, hvor det europæiske opsving kun har været halvandet års tid. Den faldende euro har jo netop været med til at skabe flere hundrede tusinder af job i de europæiske eksporterhverv. Noget som også Danmark gennem vores binding til euroen har nydt godt af.

Høj inflation udhuler amerikanernes realløn

Målt på effekten af den førte politik har europæiske forbrugere derfor væsentligt mere grund til at være begejstrede over euroen og Den Europæiske Centralbank, end amerikanske forbrugere har grund til at være tilfredse med dollaren og Federal Reserve. Trods stigningen i dollarkursen i forhold til euroen siden 1995 har inflationen i USA således årligt været knap ét procentpoint højere end i euro-området. Seneste inflationstal for USA og euro-området for august måned viser en inflation i USA på 3,4 pct. mod 2,3 pct. i euro-området – svarende til en forskel på 1,1 pct.point. Den højere amerikanske inflation har dermed i hastigt tempo været med til at udhule reallønnen for almindelige amerikanske lønmodtagere.

Den tredobling af olieprisen, der har været siden slutningen af 1998, har selvfølgelig påvirket inflationen i opadgående retning i såvel USA som i euro-området.

Den danske inflation er de seneste måneder aftaget markant og befandt sig således i august på samme niveau som i euro-området. Det er det praktiske udtryk for de fordele, som danske lønmodtagere opnår ved, at vi skygger euroens kurs og inflation frem for dollarens. Som følge heraf er reallønnen i Danmark vokset adskillige procent hurtigere over de seneste år sammenlignet med, hvis vi f.eks. havde fulgt den amerikanske inflationsudvikling. Dansk deltagelse i den fælles valuta vil yderligere

give de danske priser et tryk nedad og dermed forbedre reallønnen yderligere.

Euroen er således en stærk valuta, og Danmark kan opnå klare fordele ved at tilslutte sig samarbejdet om den fælles valuta.

Yderligere oplysninger: LO-økonom Jens-Christian Stougaard, tlf. 3524 6065

Yderligere kommentarer: LO's formand Hans Jensen, tlf. 3524 6000

Holdningen

Ja til velfærd og bedre beskæftigelse

Af LO-formand Hans Jensen

Når danske lønmodtagere organiserer sig i fagbevægelsen, er det fordi de har nogle fælles problemer, som det er fornuftigt at samarbejde om.

På samme måde er der god fornuft i, at de europæiske lande hjælpes ad med at løse de grænseoverskridende problemer, som de står overfor.

Så enkelt kan sagen stilles op, før danskerne den 28. september går til stemmeurnerne for at tage stilling til, om vi skal tilslutte os den fælles valuta, euroen.

Et ja ved folkeafstemningen er et ja til at sikre almindelige lønmodtagere større tryghed for den beskæftigelse, der skaber de økonomiske værdier, som velfærdssamfundet bygger på. Desuden vil et ja i sig selv også give et stærkere fundament for den velfærd, vi får del i, uanset om vi er ved at uddanne os, opdrage vores børn eller vi er ved at nyde vores alderdom.

Et ja er derudover også et ja til solidaritet med befolkningerne i de lande, som søger optagelse i EU-fællesskabet. Ved at åbne døren for de nye ansøgerlande er vi med til at hæve deres velfærdsniveau, men samtidig sikrer vi os på langt sigt mod den sociale dumping af blandt andet løn og arbejdsmiljø, som vil være ansøgerlandenes eneste alternativ, hvis vi holder dem ude.

Vælger vi derimod at sige nej til euroen, kan vi i løbet af en årrække endda selv ende i en situation, hvor vi kan blive tvunget til at give køb på vores velfærd, hvis vi skal klare os i den internationale konkurrence.

Et Danmark der står uden for euroen, vil ikke have mulighed for at føre en væsentlig anderledes økonomisk politik, end hvis vi er med. Men samtidig vil vi med et nej til euroen have et svagere bolværk at holde fast i, hvis og når markedskræfterne blæser op til storm i verdensøkonomien. Det betyder, at vi bliver nødt til at holde økonomien i kortere snor, hvis vi vælger at stå alene.

Der er altså nok af gode grunde til, at Danmark skal være fuldt og helt med i det europæiske samarbejde. For selv om vi langt fra er verdensmestre på alle områder, så kan vi ganske enkelt ikke være bekendt at sige nej til at præge den europæiske udvikling i det århundrede, som vi netop har taget hul på.

Danskerne har noget at byde på. Det gælder som sagt både, når vi taler om velfærd, men også når det gælder en styrkelse af demokrati og respekten for den enkeltes ret for at udfolde sine evner til gavn for fællesskabet.

Derfor er et ja til den fælles valuta også et ja til fremtiden, og et ja til at vi tror på, at vi kan give vores bidrag til at gøre Europa til et bedre sted at leve.

EU

Nyt charter piller ikke ved aftalemodellen

EU's charter for grundlæggende borgerrettigheder rører ikke ved magtforholdet mellem medlemslandene og Bruxelles og sikrer samtidig den danske aftalemodel.

Forbud mod slaveri og tvangsarbejde. Respekt for privatliv og familieliv. Ret til uddannelse. Ligestilling mellem kønnene og en klar afvisning af forskelsbehandling. Beskyttelse af børn. Det er overskrifterne i nogle af de 52 artikler, som indgår i forslaget til EU's charter for grundlæggende rettigheder, som ventes vedtaget på topmødet i Nice i december.

Forhenværende formand for Folketinget og tidligere justitsminister Erling Olsen har været den danske regerings repræsentant i det udvalg, som har udarbejdet forslaget. Han siger, at EU-charteret er udformet på en måde, så det ikke får karakter af en særlig EU-forfatning. Dermed vil det ikke være nødvendigt med en ny folkeafstemning, for at Danmark kan tilslutte sig charteret. Med andre ord bliver det ikke et charter, som skal skrives ind i selve EU-traktaten, og det udvider dermed ikke de områder, EU kan beskæftige sig med.

Det fastslår, at vel har borgerne sociale og økonomiske rettigheder, men de enkelte forhold afgøres i de enkelte lande. Og charteret ændrer ikke noget, så EF-domstolen blander sig yderligere i de nationale forhold. Samtidig står det fast, at EF-domstolen ikke kommer i konflikt med Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg, fordi EF-domstolen vil tage hensyn til den praksis, som Menneskerettighedsdomstolen har udviklet. Netop frygten for en konflikt mellem de to domstole har fået enkelte lande til at være skeptiske over for ideen med et charter. Til landene hørte Danmark, men det problem synes løst.

Katalog over rettigheder

Meldingen fra Erling Olsen skaber tilfredshed i LO, hvor LO-sekretær Ib Wistisen hæfter sig ved, at EU-charteret vil blive et politisk dokument, der samtidig bliver et katalog over de rettigheder, som EU-borgerne er sikret via de traktater og konventioner, som EU-landene har tilsluttet sig gennem tiderne.

– Selv om der stadig udestår flere møder i det udvalg, som skal komme med det endelige forslag til EU-charteret, kan vi kun være tilfredse med, at vi nu får en politisk markering af, hvilke rettigheder borgerne i EU har, uden at EU samtidig griber ind i vores muligheder for at udbygge den danske aftalemodel. Der er med andre ord ikke tale om et juridisk dokument, som giver EF-domstolen nye kompetencer i forhold til Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg eller de nationale domstole. Skulle landene på et tidspunkt beslutte at skrive charteret direkte ind i traktatgrundlaget vil vi fra LO's side støtte sådan en udvikling, under forudsætning af at der ikke bliver overført kompetence fra EU til det nationale niveau, siger Ib Wistisen.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Per Klok på telefon 3524 6030

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Ib Wistisen på telefon 3524 6000

Det rummelige arbejdsmarked

Fleksjobbere skal i a-kasse

Sommerens folkehøringer om det rummelige arbejdsmarked viste, at fleksjobbere skal have lov til at bevare tilknytningen til dagpengesystemet, hvis man vil gøre sig håb om, at den kommende reform af førtidspensionssystemet skal blive en succes. LO foreslår derfor, at fremtidens fleksjobbere skal blive i a-kassesystemet med ret til dagpenge og efterløn på lige fod med andre lønmodtagere.

Fremtidens fleksjobbere skal ligesom almindelige lønmodtagere have ret til efterløn og arbejdsløshedsunderstøttelse. Det foreslår LO efter sommerenes folkehøringer om det rummelige arbejdsmarked. Høringerne viste, at alt for mange fleksjobbere oplever det som det største problem, at de mister en stor del af de rettigheder, som de hidtil har haft i det almindelige dagpengesystem, når de visiteres til fleksjob.

For at fleksjob både skal blive et effektivt instrument til at undgå udstødning og et reelt alternativ til den nuværende førtidspension, vil LO

Antallet af fleksjob og skånejob

	Fleksjob	Skånejob	I alt
Januar 1998	2.770	5.071	7.341
1. kvartal 2000	6.976	4.878	11.853

Antallet af fleksjob i den offentlige og private sektor

	Privat	Offentlig	I alt
Januar 1998	1.392	1.378	2.770
1. kvartal 2000	3.259	3.717	6.976
Stigning	1.867	2.339	4.206

Kilde: Danmarks Statistik, januar 1998, Center for ligebehandling af handicappedes kvartalsstatistik 1. kvartal 2000.

indrette fleksjobreglerne, så rettigheder og pligter for fleksjobberne i så vid udstrækning som muligt kommer til at ligne betingelserne for det ordinære arbejdsmarked.

– Det er en tankegang, som vi er enige med regeringen i, men så må man også erkende, at den manglende mulighed for at bevare tilknytningen til det almindelige dagpengesystem er en helt central barriere både for den enkelte, men også i forhold til indsatsen på arbejdspladserne for at skabe mere rummelighed. Den manglende tilknytning til det faglige system er en reel barriere i forhold til vores bestræbelser på en ægte integration af dem, der har mistet tilknytningen til arbejdsmarkedet, og hvis regeringen ikke vil give os den hjælpende hånd, vi har brug for her, bliver det meget op ad bakke, siger LO-sekretær Marie-Louise Knuppert.

Vil ligne de andre

LO's forslag udspringer af de meldinger, som i løbet af sommeren kom frem under regeringens folkehøringer om det rummelige arbejdsmarked. Her pegede en række sagsbehandlere fra a-kasser sammen med fleksjobberne selv på, at det nuværende system, trods den nye ledighedsydelse som blev gennemført med finansloven for i år, stadig stempler fleksjobbere som en anden og dårligere slags arbejdskraft i forhold til deres kolleger på arbejdspladserne.

– Som jeg hører budskabet fra folkehøringerne, må vi give fleksjobberne de samme rettigheder som deres kolleger, hvis vi skal have et virkeligt rummeligt arbejdsmarked. I modsat fald kan jeg godt frygte, at fleksjobberne søger trygheden i førtidspensionssystemet, og at de har svært ved at blive integreret på virksomhederne, siger Marie-Louise Knuppert.

Ret til dagpenge og efterløn

LO foreslår, at den nuværende ledighedsydelse, på nær nogle få tekniske undtagelser, afløses af almindelige dagpengeregler.

Kravet om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet skal gælde i forhold til fleksjob. Det er tanken, at hjemkommunen i samarbejde med a-kassen og AF skal stå for opgaven med at finde og formidle fleksjob.

Skønnes medlemmet ikke at opfylde betingelserne for at kunne bestride et fleksjob, skal kommunen meddele dette til arbejdsløsheds-kassen, der herefter standser udbetalingen.

Marie-Louise Knuppert peger på, at forslaget med et slag vil trække fleksjobberne over i det arbejdsmarkedspolitiske system og ud af det sociale system. Derved undgår man at have to parallelle systemer: Et dagpengesystem og et "statsligt a-kassesystem".

– Den model vi her foreslår, sikrer altså at fleksjobberne de samme rettigheder som alle andre på arbejdsmarkedet, ligesom den enkelte vil have mulighed for at trække på rådgivning fra sin a-kasse på helt normale vilkår. Samtidig vil jobsituationen ligne det normale så meget, at det vil være meget lettere for de stærkeste af fleksjobberne at vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked, siger Marie-Louise Knuppert.

Ifølge LO's forslag skal personer ansat i fleksjob desuden have samme muligheder i forhold til efterløn, som almindeligt dagpengeberettigede personer. Den nuværende seniorydelse bør derfor ophøre. Alt i alt vil det betyde, at skellet mellem fleksjobbere og andre a-kassemedlemmer helt forsvinder på efterlønsområdet.

Yderligere oplysninger. LO-konsulent Michael Jacobsen på telefon 3524 6129.

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Marie-Louise Knuppert på telefon 3524 6000.